

Aan College van B & W
Van de gemeente Sittard-Geleen
Postbus 18
6130 AA Sittard

Betreft: **Zienswijze Ontwerp-Bomenbeleidsplan Sittard-Geleen 2013**

Datum: 18 maart 2013

Geacht college,

Graag willen wij als gezamenlijke IVN-afdelingen uit de gemeente onze zienswijze op uw ontwerp-bomenbeleidsplan 2013 kenbaar maken.

A. Algemeen:

1. De ideeën met betrekking tot het Bomenbeleidsplan en de daarbij behorende regelingen zoals weergegeven in de schema's in de hoofdstukken 4.1, 4.2, 4.4 en 9 hebben in grote lijn onze instemming. Kritiekpunten zullen we hierna toelichten.
2. Het voorliggende Bomenbeleidsplan is een mengelmoes van beleids- en beheeraspecten geworden. Diverse delen / hoofdstukken (o.a. 4.5, 5.2, 5.3 en 5.4) zouden beter in een Beheersplan passen en leiden daardoor de aandacht af van de visie van de gemeente op haar bomen en het beleid om het daaraan gekoppelde streefbeeld te bereiken en te behouden. Wij betreuren het dat met onze eerdere opmerkingen hierover t.a.v. de versie 2011 geen rekening is gehouden.
3. In het document ontbreekt een duidelijke visie van waaruit het bomenbeleid wordt uitgewerkt. Zo wordt voornamelijk het beleid beschreven t.a.v. bestaande bomen in relatie tot de kapvergunning. Naar onze mening dient het beleidsplan ook aan te geven wat de streefsituatie voor het gemeentelijk bomenbestand is, hoe dat duurzaam beheerd, op peil gehouden en aangevuld wordt. Wij missen b.v. beleid hoe men omgaat met het vervangen van boomsoorten die door ziekten noodzakelijkerwijs gekapt moeten worden.

Het beleidsplan krijgt pas praktische waarde door de uitwerking in de onderliggende documenten (schema in 4.1): criteria voor nieuwbouwplannen en herinrichting, criteria voor de beoordeling van (de mate van) overlast in een bomenbeheerplan, aanpassing van de APV "Behoud van houtopstanden" en maatregelen voor het in stand houden van monumentale en waardevolle bomen. Daarom dienen deze uitvoeringsdocumenten direct aansluitend aan de goedkeuring van het Bomenbeleidsplan te worden aangepast om ze in lijn te brengen met het beleidskader, en dient uitdrukkelijk de termijn vastgesteld te worden waarbinnen deze documenten moeten zijn gerealiseerd en vastgesteld door de Raad en/of het College.

B. Boomstructuur (4.4).

Het uitgangspunt om in de groenstructuur 3 niveaus, primair, secundair en tertiair, te onderscheiden plus de "buitencategorie" van monumentale en waardevolle bomen lijkt goed bruikbaar. Daarbij zijn echter wel een aantal randvoorwaarden essentieel die goed geregeld moeten zijn in de beheer- en uitvoeringsregelingen en APV.

2.16

IVN Land van Swentibold/Born
IVN Munstergeleen
IVN Sittard-Geleen

RO / R&E

NAAM BEHEERDER
M. Poeth

INGEGEKEN
20 20 MAART 2013

DATUM UITERLIJK AF
7-5-'13

REGISTRATIENUMMER
911522

Contact-adres:
J. Boogaard
Mauritslaan 26
6161 HW Geleen
Tel. 046-474 9952

E: ivn-sittard-geleen@hetnet.nl

1. Monumentale en waardevolle bomen (7.2).

- a. Wij zijn het oneens met de gebruikte definities en zouden die als volgt willen zien aangepast:
 1. **Monumentale bomen:** Volg hiervoor de criteria zoals die zijn opgesteld door de Bomenstichting voor opname in het Landelijk Register van Monumentale Bomen. In het ontwerp-Bomenbeleidsplan wordt hier weliswaar ook vanuit gegaan, maar de interpretatie is onjuist. In bijlage 1 zijn de criteria voor de volledigheid nog eens vermeld.
 2. **Waardevolle bomen:** Dit zijn bomen die de potentie hebben om op termijn te voldoen aan de criteria voor monumentale bomen, maar nu de leeftijd van 80 jaar nog niet hebben bereikt. Om te kunnen bepalen of ze zullen gaan voldoen aan een van de criteria die onder punt 2 van monumentale bomen zijn genoemd (de beschermde waarden, de tabel in 7.2 geeft hiervan voorbeelden) is een zekere volwassenheid vereist. Vanaf een leeftijd van ca. 50 jaar is die waarde goed te beoordelen. We bevelen dan ook aan om voor waardevolle bomen naast de overige te beschermen waarden het leeftijdscriterium ≥ 50 jaar te hanteren. Uiteraard dienen de betrokken bomen voldoende gezond te zijn.
- b. Om de **bescherming** van monumentale en waardevolle bomen te realiseren
 1. dienen deze bomen te worden opgenomen op een lijst. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van de inventarisaties die de IVN-afdelingen in delen van de gemeente hebben uitgevoerd. Gezien het belang van de lijst dient een tijdspad voor de totstandkoming ervan vastgelegd te worden.
 2. dient hun standplaats aangegeven te worden op de Plankaart met bestemming "Groeiplaats monumentale boom", ter grootte van de kroonprojectie van de boom (daarbinnen geen activiteiten die schade kunnen toebrengen).
 3. dienen deze lijsten beschikbaar en gepubliceerd te zijn vóórdat de wijziging van de APV, met (conditionele) vrijstelling van kapvergunningsplicht binnen de tertiële structuur, doorgevoerd wordt.
 4. dient geborgd te worden dat deze bomen ook extra beschermd zijn in de periode vóórdat de bestemmingsplannen daadwerkelijk zijn aangepast (NB. Revisie hiervan is 1x per 10 jaar, diverse plannen zijn recent herzien).
 5. dient er een procedure te zijn hoe bomen aan de lijst toegevoegd kunnen worden en kunnen worden afgevoerd. (Een beoordelingscommissie bestaande uit b.v. vertegenwoordigers van Gemeente, Heemkundevereniging en IVN zou die rol 1x per jaar kunnen invullen).
 6. dient, om de waarde die een boom voor de omgeving heeft te behouden, te worden vastgelegd dat het beleid is om bomen die door overmacht moeten verdwijnen (storm, ziekte, infrastructuur) ter plaatse te vervangen.

Bovengenoemde belangrijke voorwaarden voor een goed en duidelijk beleid ter bescherming van monumentale en waardevolle bomen zijn onvoldoende helder in het ontwerp-beleidsplan omschreven."

2. Her-plant en compensatie.

- a. We missen het her-plantbeleid om het groenvolume in de gemeente op peil te houden. Ook compensatieregels voor ongewenst gekapte of niet-her-plantte bomen hebben we niet aangetroffen. Conform de APV blijft een her-plantplicht gelden voor bomen die de gemeente kapt, tenzij b.v. vanwege het krappe straatprofiel bomen niet meer gewenst zijn. In dat geval zal her-plant elders (bij voorkeur in de wijk) onderzocht en gerealiseerd moeten worden.
- b. In de praktijk blijkt dat bij projecten voor (nieuw)bouw en aanleg onvoldoende rekening gehouden wordt met aanwezig groen. Aanwezige monumentale en waardevolle bomen dienen zoveel als mogelijk ingepast te worden, voor kap is altijd vergunning nodig.

- c. Een verbod om zonder vergunning te kappen is krachteloos als er geen sanctie op overtreding is. Wij pleiten ervoor om een adequate boete in de APV op te nemen, gerelateerd aan de waarde van de boom (hier zijn taxatie-methoden voor).
- d. Deze boetes dienen gestort te worden in een **Bomenfonds** dat gebruikt zou kunnen worden voor extra onderhoud aan particuliere en gemeentelijke monumentale en waardevolle bomen.
- e. Ook indien bomen moeten verdwijnen waarvoor geen directe her-plant mogelijk is zou een boete c.q. compensatie gestort moeten worden in het Bomenfonds.

3. Bomenstructuur en kapvergunningplicht.

- a. Bij beschermde stads- en dorpsgezichten maakt het groen vaak een wezenlijk onderdeel uit van het historisch beeld van dat gebied. Deze horen daarom thuis in de primaire structuur.
- b. De motivering voor een perceel-grootte (dat is iets anders dan "tuin") van 2.000 m² als grens voor vrijstelling van kapvergunning (8.3) voor particulieren ontgaat ons. De "model Bomenverordening" spreekt van 120 m². Als het de bedoeling is om percelen met substantieel groen mee te nemen lijkt ons 600 m² onbebouwd als grens een redelijk compromis.
- c. In de tertiaire structuur is geen kapvergunning meer vereist MITS er een dialoog met omwonenden heeft plaatsgevonden en zij invloed hebben gehad op de genomen besluiten (8.3). Hier zijn wij het mee eens. Wel moet aan de navolgende randvoorwaarden zijn voldaan:
 - Er dient een door de Raad vastgestelde procedure te zijn voor het overleg van gemeente met omwonenden die het overleg- en beslissingsproces beschrijft.
 - Indien het overleg niet volgens de procedure is verlopen of niet tot 2/3 instemmend resultaat heeft geleid geldt de kapvergunningsplicht.

Namens de besturen van:

IVN Sittard-Geleen

G. van Heeswijk

Voorzitter

IVN Land van Swentibold/Born

F. Linker

voorzitter

IVN Munstergeleen

P. Wijnen

voorzitter

Bijlage 1.

Criteria voor Monumentale bomen.

In het Landelijk Register van Monumentale Bomen zijn bomen opgenomen die volgens de Bomenstichting van nationaal belang zijn. In veel gevallen gaat het om bomen met een hoge leeftijd, met een bijzondere schoonheid of zeldzaamheidswaarde, of een beeldbepalende functie voor de omgeving. Ons inziens dienen voor de Monumentale Bomen *in de gemeente* dezelfde criteria te worden gebruikt met dien verstande dat “nationaal” belang uiteraard vervangen wordt door “nationaal én gemeentelijk” belang.

Criteria

Er zijn **twee** criteria waaraan monumentale bomen moeten voldoen om in het Gemeentelijk Register te worden opgenomen:

1. De boom moet een minimale leeftijd van 80 jaar hebben. Deze leeftijdsgrens geldt niet voor bomen die ter gelegenheid van een bijzondere gelegenheid zijn geplant, de “gedenkbomen”. Bij voorbeeld ter gelegenheid van gebeurtenissen bij het Koninklijk Huis (geboorte, huwelijk, kroning), jubilea van verenigingen of van bijzondere gebeurtenissen in de gemeente (b.v. zoals de ‘boom die alles zag’ het groeiend monument van de Bijlmercamp).
2. **Daarnaast** moet de boom, de groep of de laan, minimaal één van de volgende betekenissen hebben:
 - esthetische waarde/beeldbepalend voor de omgeving
 - cultuurhistorische waarde: standplaats is een belangrijk plek in de (lokale) geschiedenis (b.v. kapel- en kruisbomen). Hieronder vallen ook de gedenkbomen.
 - dendrologische waarde: zeldzame soort of variëteit
 - natuur- of milieuwaarde: is het een moederboom, herbergt de boom bijzondere planten en/of dieren
 - zeldzaamheidswaarde: omvang, hoogte, ouderdom of anderszins opvallend

Criteria voor Waardevolle bomen.

Idem als voor “monumentale bomen” maar met een minimale leeftijdsgrens van 50 jaar.